

Dr. Mert SİLAŞÖR
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

**TÜRK HUKUKU ve
MUKAYESELİ HUKUKTA
ŞİRKETLER TOPLULUĞUNUN
VERGİLENDİRİLMESİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XV
TABLO LİSTESİ	XVII
GİRİŞ.....	1
I. SORUNUN TESPİTİ ve TANIMLANMASI.....	1
II. ÇALIŞMANIN KONUSU ve AMACI.....	5
III. METODOLOJİ.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM ŞİRKETLER TOPLULUĞU VERGİLENDİRMESİNİN KAVRAMSAL ve HUKUKSAL BOYUTU

I. ŞİRKETLER TOPLULUĞU VERGİLENDİRMESİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİ ve AÇIKLAMALAR.....	11
A. KAVRAMSAL ve TERMİNOLOJİK BELİRLEMELER.....	11
1. Şirketler Topluluğunun Tanımı	11
2. Şirketler Topluluğu Kavramı ve Benzer Kavramlar	17
3. Terimsel Saptamalar	19

B. ŞİRKETLER TOPLULUĞU OLGUSUNUN EKONOMİK VE HUKUKİ OLARAK GELİŞİMİ	22
1. Avrupa'daki Durum.....	24
a. Şirketler Topluluğunun İlk Nüveleri.....	24
b. Avrupa Birliği'nde Şirketler Topluluğunu Düzenleme Arayışları.....	29
2. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Durum	33
3. Doğu Asya Bölgesi'ndeki Durum	35
4. Türkiye'deki Durum	39
C. ŞİRKETLER TOPLULUĞUNA ÖZGÜ VERGİ KURALLARINA DUYULAN İHTİYACIN NEDENLERİ.....	43
1. Rekabet Gücünün Artırılması.....	43
2. Vergi Gelirlerinin Artırılması ve Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi.....	46
3. Temel Vergilendirme İlkelerine Uygunluk Sağlanması	47
II. TÜRK HUKUK DÜZENLEMELERİNDE ŞİRKETLER TOPLULUĞU ve HAKİMİYET.....	50
A. TÜRK TİCARET KANUNU'NUN ŞİRKETLER TOPLULUĞU HÜKÜMLERİ.....	50
B. VERGİ HUKUKU ve MUHASEBE DÜZENLEMELERİ.....	55
1. Muhasebe Hukukunda Mali Tabloların Konsolidasyonuna Yönelik Düzenlemeler	55
2. Vergi Hukukunda İştirak ve Kontrol İlişkilerine Yönelik Düzenlemeler	63
III. ŞİRKETLER TOPLULUĞUNUN VERGİLENDİRİLMESİYLE İLGİLİ AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU DÜZENLEMELERİ.....	69
A. AVRUPA BİRLİĞİ YÖNERGELERİ.....	69
1. Muhasebe Yönergeleri.....	69
2. Ana Şirket-Yavru Şirket Yönergesi.....	72
3. Ortak Konsolide Kurumlar Vergisi Matrahı Yönergesi Taslağı	74

B. AVRUPA BİRLİĞİ KURUCU ANLAŞMALARININ ŞİRKETLER TOPLULUĞU VERGİLENDİRMESİNE ETKİSİ.....	79
1. Genel Olarak.....	79
2. Marks & Spencer Kararı	82
3. Oy AA Kararı	84
4. Soci�t� Papillon Kararı.....	85
5. Group Steria Kararı.....	85

İKİNCİ BÖLÜM

ŞİRKETLER TOPLULUĞU VERGİLENDİRMESİNDE UYGULANAN TOPLU VERGİLENDİRME SİSTEMLERİ

I. TOPLU VERGİLENDİRME USULLERİNE DAİR GENEL BİLGİLER	87
II. KATKI SİSTEMİ (GROUP CONTRIBUTION)	92
A. KAVRAM.....	92
B. KAPSAM	95
C. ŞARTLAR	97
D. SONUÇLAR.....	99
1. K�r ve Zararın Dengelenmesi Bakımından Sonuçlar	99
2. Grup İçi Varlık Aktarımı Bakımından Sonuçlar.....	103
III. ZARAR PAYLAŞIMI SİSTEMİ (GROUP RELIEF).....	106
A. KAVRAM.....	106
B. KAPSAM	108
C. ŞARTLAR	111
D. SONUÇLAR.....	114
1. K�r ve Zararın Dengelenmesi Bakımından Sonuçlar	114
2. Grup İçi Varlık Aktarımı Bakımından Sonuçlar.....	118
IV. TEK BÜNYE SİSTEMİ (ORGANSCHAFT).....	123

A. KAVRAM	123
B. KAPSAM	125
C. ŞARTLAR	127
D. SONUÇLAR.....	129
1. Kâr ve Zararın Dengelenmesi Bakımından Sonuçlar	129
2. Grup İçi Varlık Aktarımı Bakımından Sonuçlar.....	131
V. MATRAH BİRLEŞİMİ SİSTEMİ (TAX CONSOLIDATION) ..	133
A. KAVRAM	133
1. Terminolojik Belirlemeler	133
2. Dünyada Genel Görünüm.....	136
B. KAPSAM	138
C. ŞARTLAR	142
D. SONUÇLAR.....	145
1. Kâr ve Zararın Dengelenmesi Bakımından Sonuçlar	145
2. Grup İçi Varlık Aktarımı Bakımından Sonuçlar.....	148
VI. AVUSTURYA TOPLU VERGİLENDİRME SİSTEMİ.....	151
A. KAVRAM	151
B. KAPSAM	152
C. ŞARTLAR	155
D. SONUÇLAR.....	156
1. Kâr ve Zararın Dengelenmesi Bakımından Sonuçlar	156
2. Grup İçi Varlık Aktarımı Bakımından Sonuçlar.....	157

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE'DE ŞİRKETLER TOPLULUĞU
VERGİLENDİRMESİ: DEĞERLENDİRME
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

I. TÜRK KURUMLAR VERGİSİ SİSTEMİNİN ŞİRKETLER TOPLULUĞU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	161
A. GENEL OLARAK	161

B. TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI BAKIMINDAN	164
1. Konuya İlişkin Düzenlemeler.....	164
2. Uygulama Şartları	166
a. İlişkili Kişi.....	166
b. Emsallere Uygunluk	168
c. Hazine Zararı	171
3. Hukuki Sonuç.....	175
4. BEPS ve Transfer Fiyatlandırması Belgelendirme Yükümlülükleri.....	177
5. Şirketler Topluluğunda Grup İçi İşlemlerin Fiyatlandırılması	181
6. Değerlendirme	184
C. ÖRTÜLÜ SERMAYE BAKIMINDAN.....	187
1. Konuya İlişkin Düzenlemeler.....	187
2. Uygulama Şartları	188
a. İlişkili Kişi.....	188
b. Örtülü Sermaye Sayılmayan Haller ve Köprü Krediler	189
3. Hukuki Sonuç.....	192
4. Değerlendirme	197
D. KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM KAZANCI BAKIMINDAN	198
1. Konuya İlişkin Düzenlemeler.....	198
2. Uygulama Şartları	199
3. Hukuki Sonuç ve Değerlendirme	202
E. İŞTİRAK KAZANCI İSTİSNASI BAKIMINDAN.....	204
1. Konuya İlişkin Düzenlemeler.....	204
2. Uygulama Şartları	205
a. İştirak Kazancı İstisnası Yönünden.....	205
b. Yurtdışı İştirak Kazancı İstisnası Yönünden.....	206
3. Hukuki Sonuç ve Değerlendirme	209

F. İŞTİRAK HİSSESİ SATIŞ KAZANCI İSTİSNASI BAKIMINDAN	210
1. Konuya İlişkin Düzenlemeler.....	210
2. Uygulama Şartları	211
a. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Yönünden Şartlar	211
b. Yurtdışı İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Yönünden Şartlar.....	215
3. Hukuki Sonuç ve Değerlendirme	216
II. TÜRK KURUMLAR VERGİSİ SİSTEMİNDE TOPLU VERGİLENDİRME İHTİYACI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	223
A. TOPLU VERGİLENDİRME KURALLARININ VERGİ POLİTİKASIYLA İLİŞKİSİ	223
B. TOPLU VERGİLENDİRMEYE İLİŞKİN OLASI MEVZUAT ÇALIŞMASI İÇİN ÖNERİLEN METİN	232
SONUÇ	235
KAYNAKÇA	239